

Riske.

Uppf. av Britt Mellander o.
Mai Elmqvist, 1937.
Innehåll: 28 sid. 8 Mk

Uppf. av Brita Mellander o.
Mat Elmqvist, 1937.
Innehåll: 28 sid. 8/10

Fiske.

01's
M5269

5.171

M5269

W5269
ol's

N:r 1. Fiskskebostäder

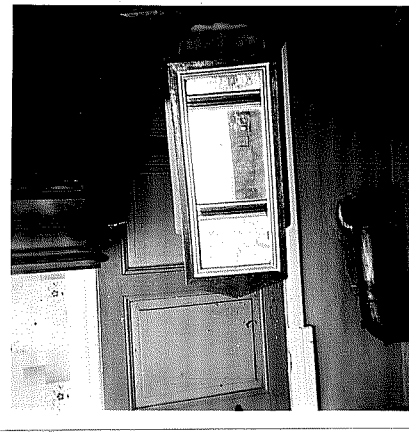
N:r 2. Hilding Nilssons hus.

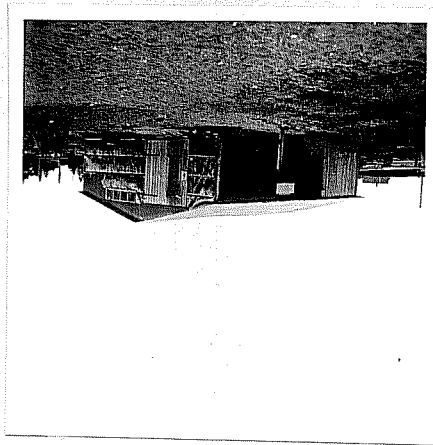
N:r 3. Gammelt fönster i
H. N:s hus.

N:r 4. Gammelt spegel hos H.N.

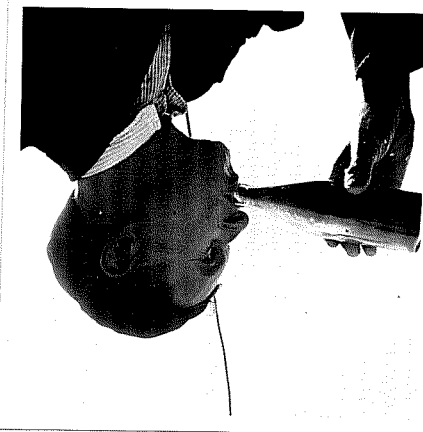
N:r 5. Fiskskebod.

Byn.

Själva fiskeläget är liksom uppdelat i två olika delar:
 Det egentliga kämpinge samt öster om detta den s.k. Kalkonen,
 en förvrängning av ordet kalkugnen. / En sådan har nämligen
 förr legat på platsen / Mellan fiskarens och böndernas område
 är en markant gräns. Det ens flyter på intet sätt in i det
 andra.
 Byn har i allt bibehållit sin gamla karaktär. Överallt ser man
 kringbyggda gårdar med halmtäckta hus. De flesta äro byggda

N:r 8. Edvin Nilsson

N:r 9. Fiskarehusstrut

N:r 6. Otto Kristiansson

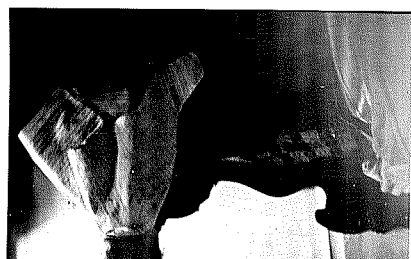

N:r 7. Hans Levin och hans
 broder.

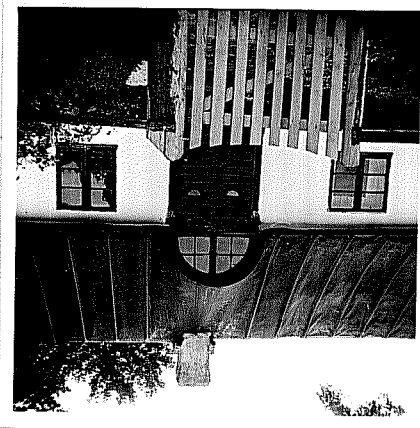

N:r 10. "Elsa på Backen"

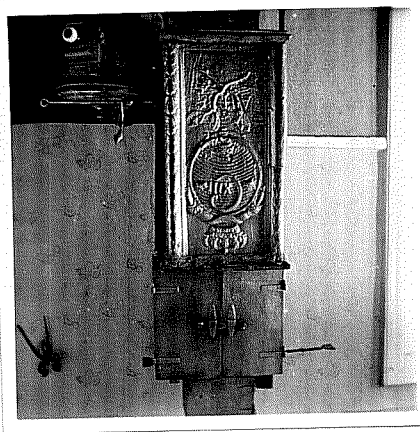
N:r 11. "Elsa på Backen"

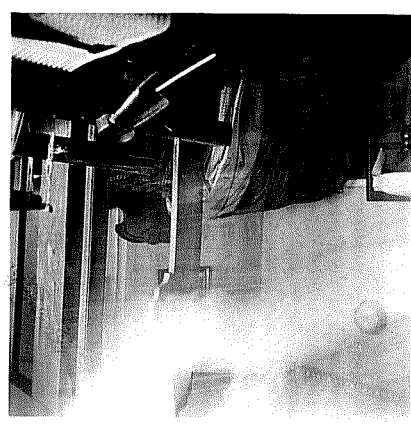
N:r 12. Framsiden av Elsas hus

N:r 13. Baksidan av Elsas hus

N:r 14. Sittugn från början av 1800-talet

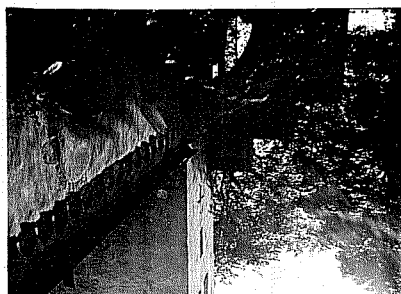

N:r 15. Väv och ullsax hos Elsa.

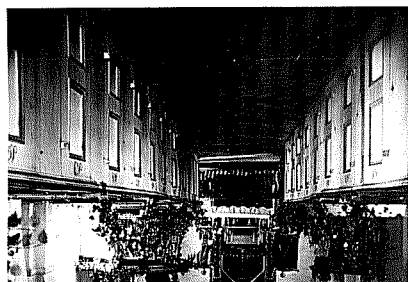
THE UNIVERSITY OF CHICAGO

IN THE DEPARTMENT OF CHEMISTRY

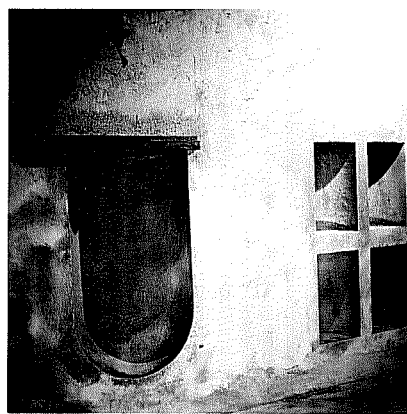
BY J. H. VAN VAN NEST

N:r 16. Exteriör av St. Ham-
mars gamla kyrka.

N:r 17. Interiör av St. Ham-
mars gamla kyrka.

N:r 18. Familjen Lovens gravkammare.
/ Numera igenmurad/

Nere vid stranden mellan själva kämpinge fiskeläge och "Käl-
konen" ligger ett bronsåldersgravfält med flera för en del år
sedan utgrävda högar. Allt tyder på att det är en gammal kul-
turbygd. /

Hamn.

Båtar.

Än så länge har Kämpinge ingen hamn, men ansökan om en sådan är nu inlägd. I svårt väder anlitas Skäres eller Skandörs hamn. Bland båtarna dominerar snipan. Denna är en odäckt, klink- byggd båt. Kanter runt båten benämnas ässing. Spanten kallas intimmer samt bottenstjörna broen. Den lösa relingen heter skvättegång. Årtullarna, ässingen under tullaklamparna samt dessa kallas med ett gemensamt namn roingen. De flesta kämpingsniporna äro byggda i Lilla Hammar.

N:r 2

N:r 20. Snipa. Skadda.

En för vanlig typ bland småbåtarna var den s.k. skaddan, som har en till hälften bred akterspegel. Den brukade byggas för Kämpinge Skärens räknig av två gamla båtbyggare i Åsperholm.

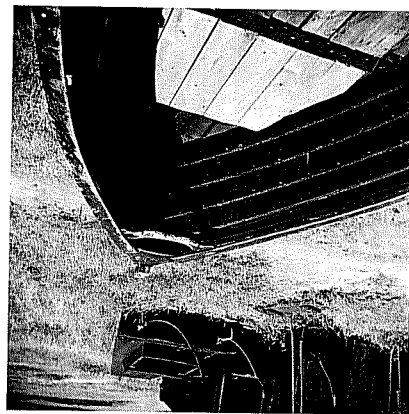
N:r 21. Skadde.

2

Vidare finnas en del prammar. De äro flatbottnade, ha så väl spetsig för som akter samt raka sidor. De stakas fram. I mot-
sats till de andra båtarna, som äro av ek, äro prammarna bygg-
da av furu eller gran.

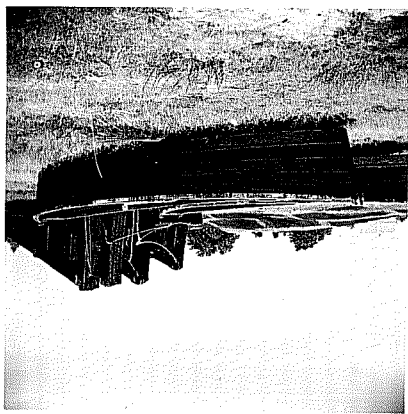
N:r 22. Pramm.

2

C

N:r 23. Prammar och ålsumpar.

Varje fiskelag har en stor båt, d.v.s. en däckad motorbåt med
segel / storsegel och fock/. Vidare beskrivning se Skandör.
Alla båtarna äro klinkbyggda. Några främmande båtär förekomma
ytterst sällan i Kämpinge, naturligtvis mest beroende på att
hamn saknas. /

Fiskelag. Fiskerena äro uppdelade i lag med två man i vart. De släppa

Föreningar. Alla lagen äro medlemmar i kampinge fiskeriförening, en rent

ideell förening, som tillsammans med ett trettiofå andra lik-

nande bilda Malmöhusläns Havsfiskeriförening. Några äro även

medlemmar i en ekonomisk sammanslutning, nämligen Malmöhusläns

Älviskäres Andelsförening. Fiskerena ha en skriven fiskelag ett

rättas sig efter, men utöver denna ha de sinsemellan överenskomme

muntliga stadgar.

Fiskerätt. Allt fiske är fritt förutom älvisket, som får skatteköpas. Äl-

fisket betraktas nämligen som fastighet.

Äl. I kampinge äga 10 st. av lagen älbottingarn. Älfisket är också

det viktigaste och mest inkomstbringande fisket härnere.

Den bästa ålen fångas under tiden 1 september + 15 december.

Den fångas då med älbottingarn sedan 20 år tillbaka. Dessa äro

av 12/15-trådig manilla och bundna i Danmark. Maskstörleken är

25 - 50 bor / varv / pr aln. Knuten är en s.k. underborsknut utom

i "samlesäcken" till vilken användes "danska knutar" på grund

av säckens flintrådighet.

För Albottengerarnes utläggning slås palär ner från stranden och ut till ett djup av 7 m. Dessa bildas raden, som är 150 m. lång. Därefter vidtager kortarmarna / förgården eller "stagg-garne" / vars vingar äro 20 m. långa. Övanför dessa ligger gården, som har en hel nätbotten och är 6 - 7 m. lång och 4 - 5 m. bred. Denna kallas här **fyrkanten**. Från fyrkanten är en liten öppning ut till hämmen, som med sin yttersta ända / struten eller samlesäcken / är fäst vid ryktepölen / = vittjepölen / . Längden på hämmen är 4,50 m. På denna finnes 8 - 10 byglar av rotting / här utan särskilda namn / . Storbåge saknas. Hämmen har två gälsack med tre stilltråddar / ribband / i det innersta och två i det yttersta facket. De äro fästade i bygglarna. Gernet till

N:r 27. Albottengerarn.

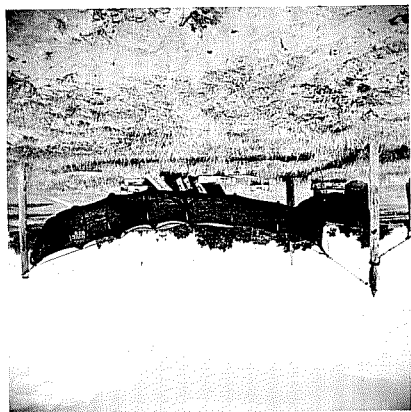

fastare i köttet än gul- eller gräslän, som fångas under som-

mar.

N:r 28. Albottegrarn utlagda
till tork.

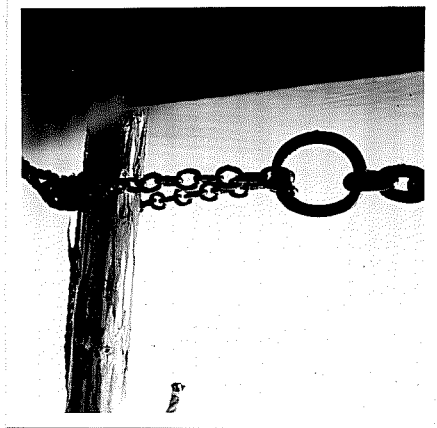
N:r 29. Hämmer upphängda
till tork.

N:r 30. Otto Kristiansson kny-
ter samman Albottegrarn
/ Albottegrarn / kyrkan

N:r 34. Hämman bindes fast
vid ryktepölen.

N:r 35. Länken mellan hämman
och ryktepölen.

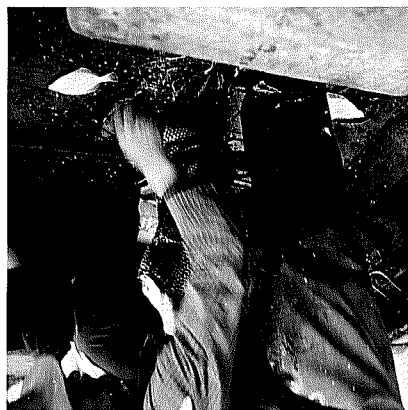

N:r 36. Hämman ryktas.

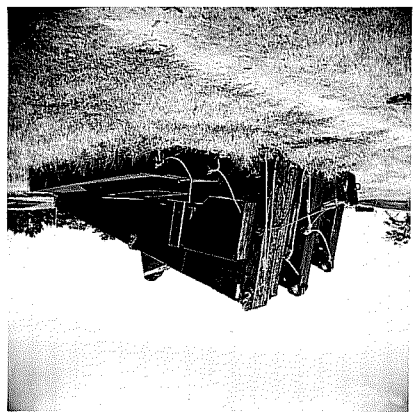

N:r 37. Hämman tömmas i båten.

N:r 39. Fischen tömmes från "nätet" i sumpen.

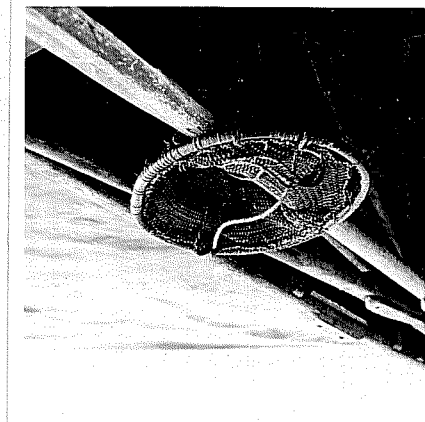

N:r 41. Efter ryktningen plockas fisken i ett "nät".

N:r 43. Ålsumpar.

N:r 38. Hämman tömmes i båten

N:r 40. "Nät".

N:r 42. Ålen försäljes från sumpen.

Lex.

alla flöten / "flä" / kork. Sänkene äro numera alltid av bly samt fasta. Förr användes sten, som bands av och på för varje gång. På albottingarn har man 1 1/2 kg. bly pr meter.

På våren, från mitten av mars, fångas lax. Till laxnäten

användes hampa. Maskstörleken är 7 + 14 bor pr aln. Först på de senare åren ha bottingarn för lax börjat användas. Garnet är av 12/12 - 12/15-trådig hampa samt maskstörleken 30 mm.

mellan knutarna. Laxbottingarn sättas ut på samma sätt som albottingarn. Skilnaden är att de förr äro betydligt större. Raden är 300 - 350 m. lång. Staggarna äro 50 m. långa. Harna saknas men i stället är fyrkanterna desto större; 30 alnar i fyrkant. Förutom lax fångas i dessa garn torsk och näbbgädda.

I maj måned fiskes pigvar / butter / med lägnät. Dessa äro

2 m. djupa och av 50 - 80/6-trådig bomullsgarn. Maskstörleken är 6 - 12 bor pr aln.

Spätter.

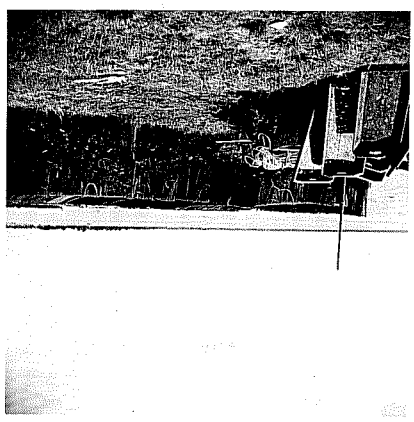
Spätten, som är fridlyst i mars, börjar fångas i juli. / Anglen- de näten, se Skandör /

Sill.

Sillfiske är efter ålfiske det mest betydande i kampinge.

Den bästa sillen fås bortåt Möen till. I handeln går den under namnet "Limhemsill". I själva Limhamn är det mycket ont om

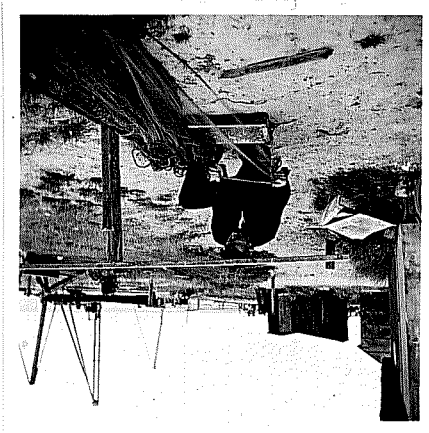
Vid 3-tiden göres näten, som äro upphängda på läge träställ-
ningar / 1/2 m. / s.k. støjlor i ordning.

N:r 44. Nättingar upphängda
till fork.

N:r 45. Gärnen göres i
ordning.

N:r 46. Gärnen göres i ordning.

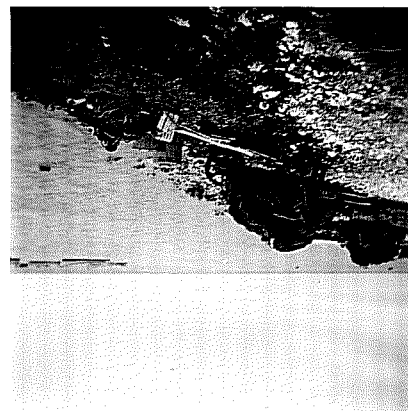

N:r 47. Kloe.

N:r 48. Garnen kloas.

Därefter lägges näten på tråg av trä. Detta kallas att "tråga".
På rullebörar forslas sedan näten jämte kobbor och störfjor
/se teckning/ ned till stranden.

N:r 49. Kobbe. N:r 49. Kobbe. N:r 50. I väntan på prammen.

Prammen hämtas och i denna stuvves allt ned som skall med på
färden. När detta stakets ut till storbåten och allt lastats
över i denna kan motorn sättas igång och färden börja. Klockan
har då hunnit bli ungefär halv fem.

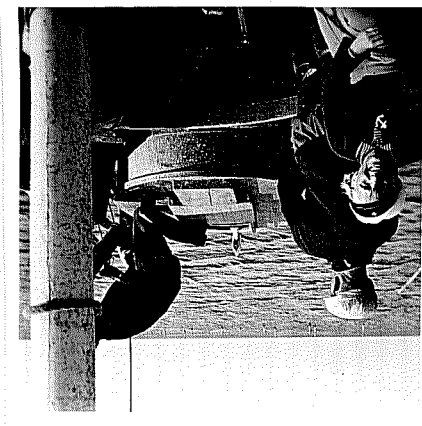
N:r 51. Premmen hämtas.

N:r 53. Premmen stäkas ut till storbåten.

N:r 55. Överlastning från premmen till storbåten.

N:r 54. Överlastning från premmen till storbåten.

N:r 52. Redskapen stuvas i premmen.

Reprohcg X:17:3:25-26

N:r 59. Natten ryktsas.

N:r 60. Natten ryktsas.

N:r 61. Nyfångad sill.

När fiskerens sedan vid 6-7 tiden på morgonen komma i land, väntar ofta någon fiskhandlare med sin bil för att genast kunna föra den ev. sillen till staden. I de flesta fall går den till Malmö. För sillen betalas nu endast 25-30 öre pr. kg. Fångsterna varierar mellan ett och flera tusen kg.

Vinterid fångas torsk med nät. Garnet är 50/9 - 60/9
trädigt bomullsgarn.

Maskstörleken är 12-15 bor pr. alm. Plikning av torsk
förekommer hela året om men mest i september och då
i samband med sillfisket. Någon större fångst kan det
ju aldrig bli tal om, med denna metod utan plikning
sker mest till tidsfördriv medan sillgarnen driva.
Pliken är av järn samt 15 cm. lång / se teckning/.

Plikning.

På vintern tages torsk med längrev / se ålen/. Torsken fås
dessutom både i lax- och ålbotten-garn.

Långrev.

Om värerna fångas även hornfisk / näbbgädda/ i laxbotten-
garn. De senaste åren har fångsten av denna fisk varit
enorm, men så har också priset på den sjunkit betydligt
för fiskaren. I värre betalades den endast med 5 öre pr
styck.

Hornfisk.

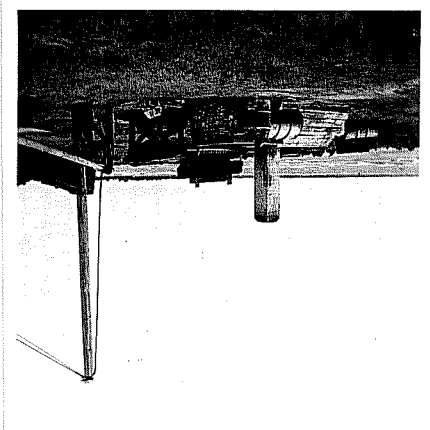
Som ågn användes räkor och tobbs. De förra tages med håv
längs stranden och äro odugliga till människoföda. De rä-
kor vi äta komme från Norge eller Danmark.

Ågn.

See map page 2

Som ägn på Langrev användes tobbs. De fångas i tobbsnät som drages vid stranden. De större delas innan de sätts på kroken, de små påsätts hela.

Impregnering. Albottingarnen tjäras en gång om året. Tjäran kokas då i stora tjärbrunnar, vart sedan näten fästade på en slags vridbar mast doppas upp och ner.

N:r 66. Tjärbrunn.

De övriga näten barkas. D.v.s. färgas med s.k. "kattsju". Termen barka kommer sig därav att näten för-färgades i björk-bark. Denna metod förekommer aldrig numera i Kämpinge, men namnet lever som sagt kvar.

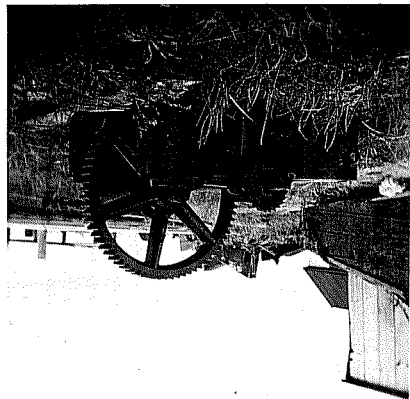
Fisk som föda. Fiskarens själva äta mycket fisk. Så mycket att om vintern då

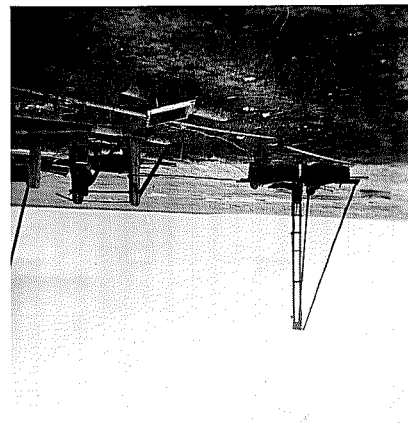
N:r 68. Stålmått att "blinga
nat på".

N:r 67. Dress.

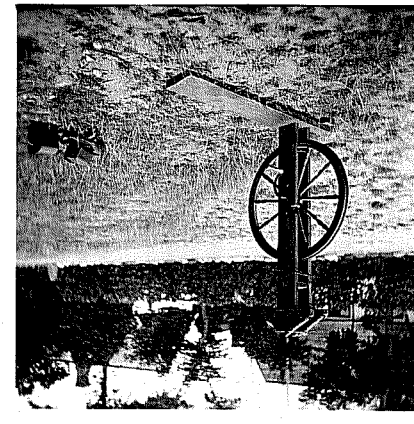
N:r 70. Pålvinsch.

N:r 69. Pålvinsch.

N:r 71. Spinnrock för gonn till nat. 11:r 72. (2:5)

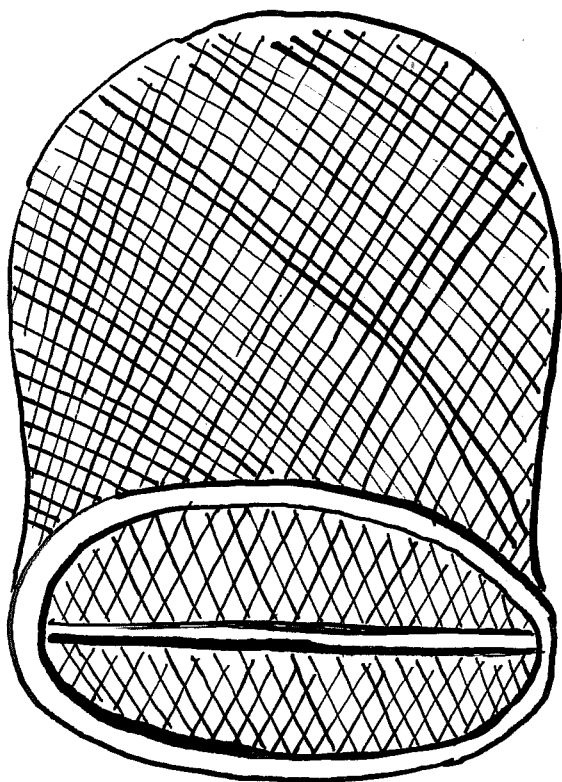
Nu för tiden lever inte så mycket skrook kvar, men en del fin-
nas ju, som fortfarande iakttaga gamla seder och bruk t. ex. för
ett skydda sina nät från trolldom. Bära för en kort tid sedan
levde en gammal fiskare Klång i Lilla Hammar, som fullt och
fast trodde på trollkärningar och annat sådant. En gång när sill-
fisket gick dåligt för honom, tog han och lade krut i tre rader
under näten och tände sedan på det genom att slå stål mot flin-
ta. Detta gjorde han ute på sjön. Meddetsamma fick han sill i
massor. När han kom hem fick han på stranden syn på karingen,
som hade förgjort näten för honom. Att det var hon, såg han på
alla krutstanken hon hade i ansiktet. Aldrig hade det ett gam-
le Klång rest utan stål i båten inte. Själva här han räkat ut
för Albackstrum, hon som bor vid Albacken i Trälleborsströken.
Och sin berättelse av detta började han alltid med: "I tro kan-
ske int på na men I må tro ho existerar". Sedan talade han om
hur han en kväll skulle gå hem från Trälleborg och så vid 12-
tiden nådde fram till Albacken. Därefter var det stort omöjligt
för honom att komma ihåg någonting förrän han vaknade fram på
morgonen. Han var då alldeles värbvuten, för naturligtvis hade

ljung. Hon brukade ibland gå och hälsa sin syster och sätte sig då alltid att vila på en sten i kämpinge. Det var en stor sten med en fördjupning i och kämpingeborna kallade den för "Jöjes säddesten". Stenen har nu blivitt bortsprängd. Denna röje brukade ofta när det kom en skjuts ute på heden sättas sig upp bak på kärran. Lasset blev då genast så tungt att svetten rann nedför den stackars hästen. En gång för inte så långesedan möttes två kärror ute på heden. Den ene kom från Skandör med nyhämtad sprit, den andra var på väg dit. De stannade ett slag för att spräka och då de, som ännu inte fått sin sprit märkte att de andra voro litet påstrunkna beslöt de att spela dem ett spratt. De stucko in en käpp i bakhjulet och de som körde den förstodo till sin fasa att det var Jöje som hade klättrat upp bakpå. De körde som besatta utan att stanna ända hem fast det gick dåligt och svetten läckade om hästen. Så det gamla skrocket sitter tydligen dock ganska fast rotat hos kämpingeborna.

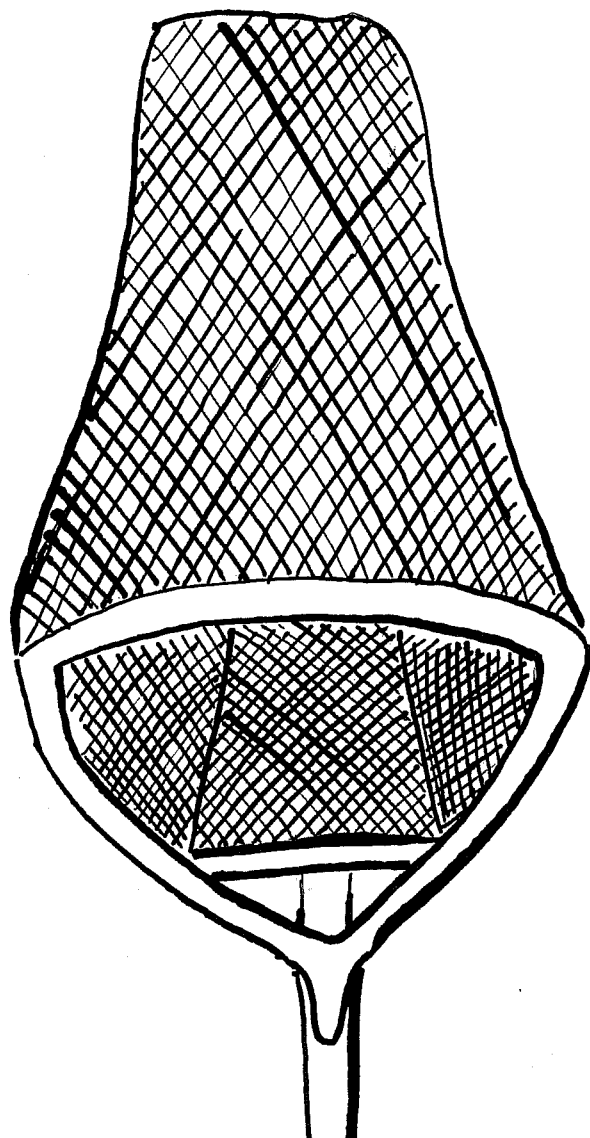
Flisakängsen.
För i tiden.

John F. Heenan
has changed.

Kämpinge.

"ölkass" c/ "nat"

Kämpinge

Närdingens flyp.
Alla 20 år sedan fanns det tekniska?
flyp. i närheten.

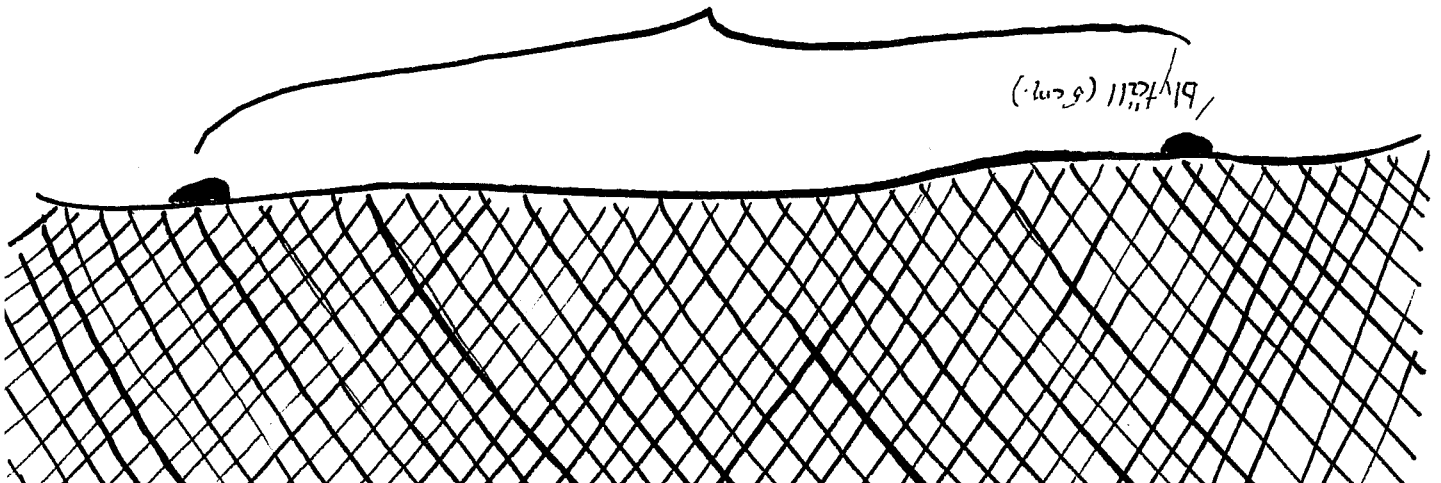
hjäskstörlek: 24-36 bär per a/n

garn: 50-60/9 trådigt egyptiskt bomulls-garn

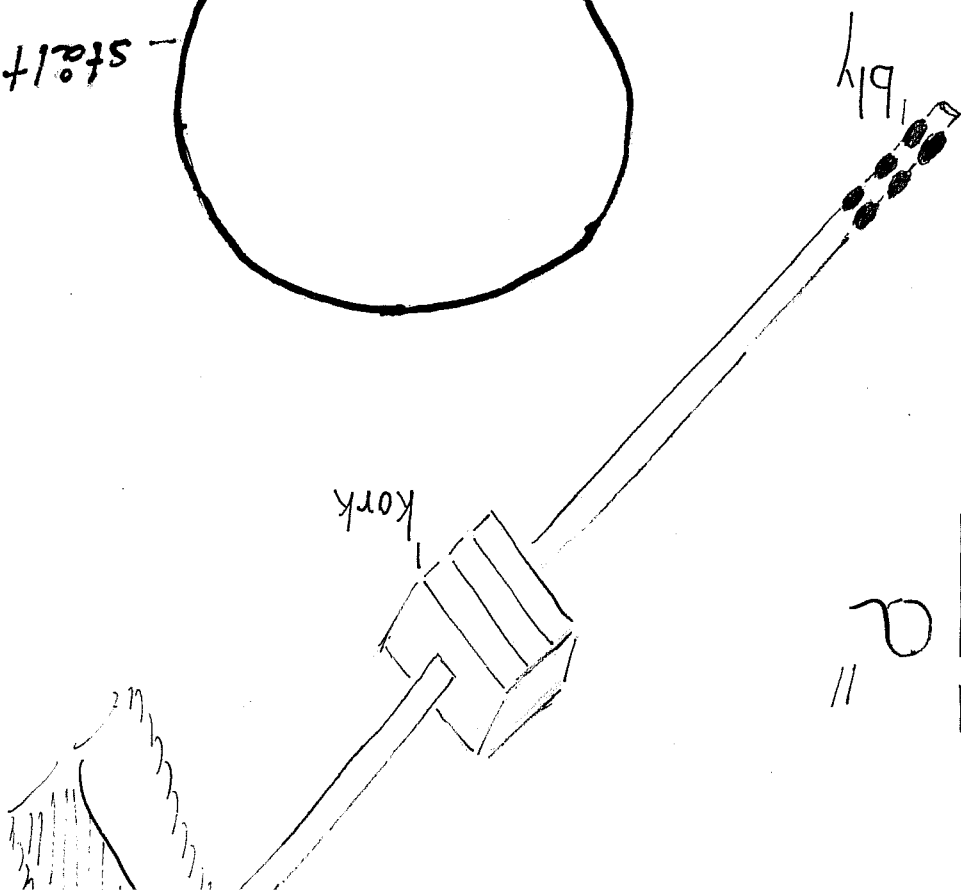
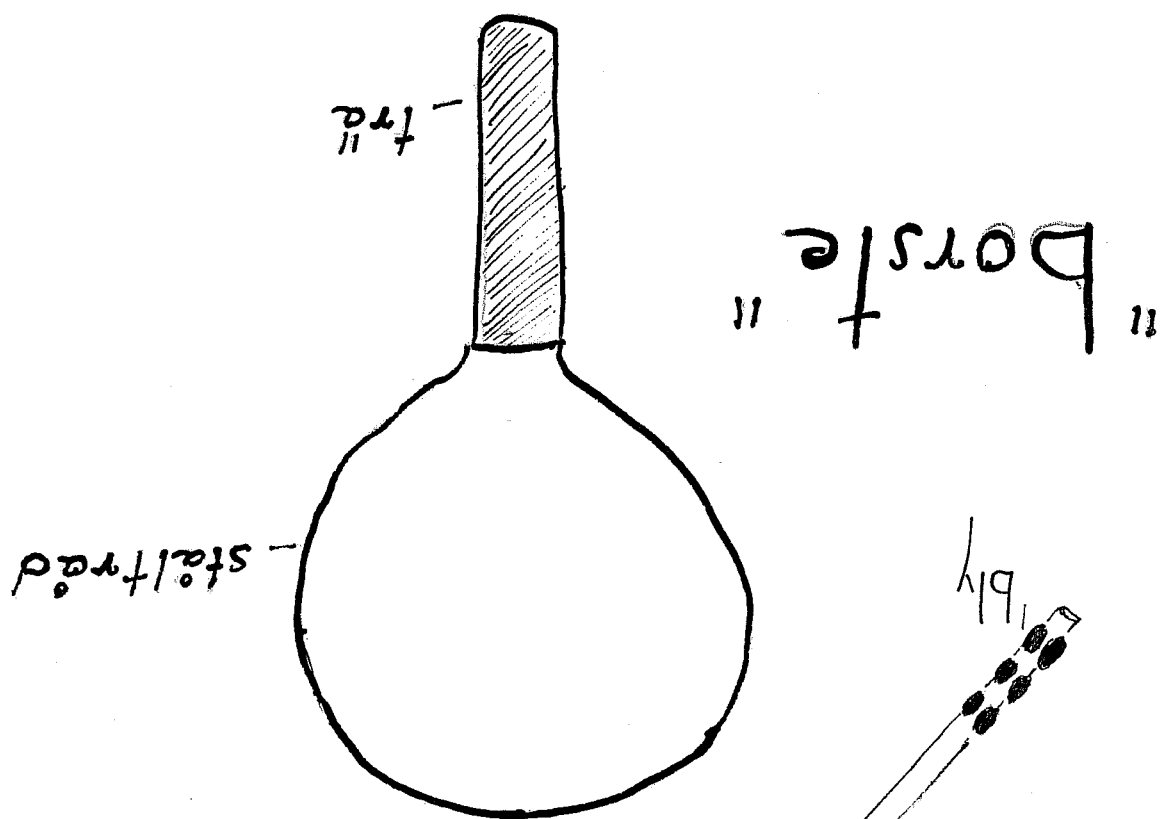
Närding.

2 m.

flyttill (5 cm.)

kämping

stör|a

Kämpinge

strand

allbottegang

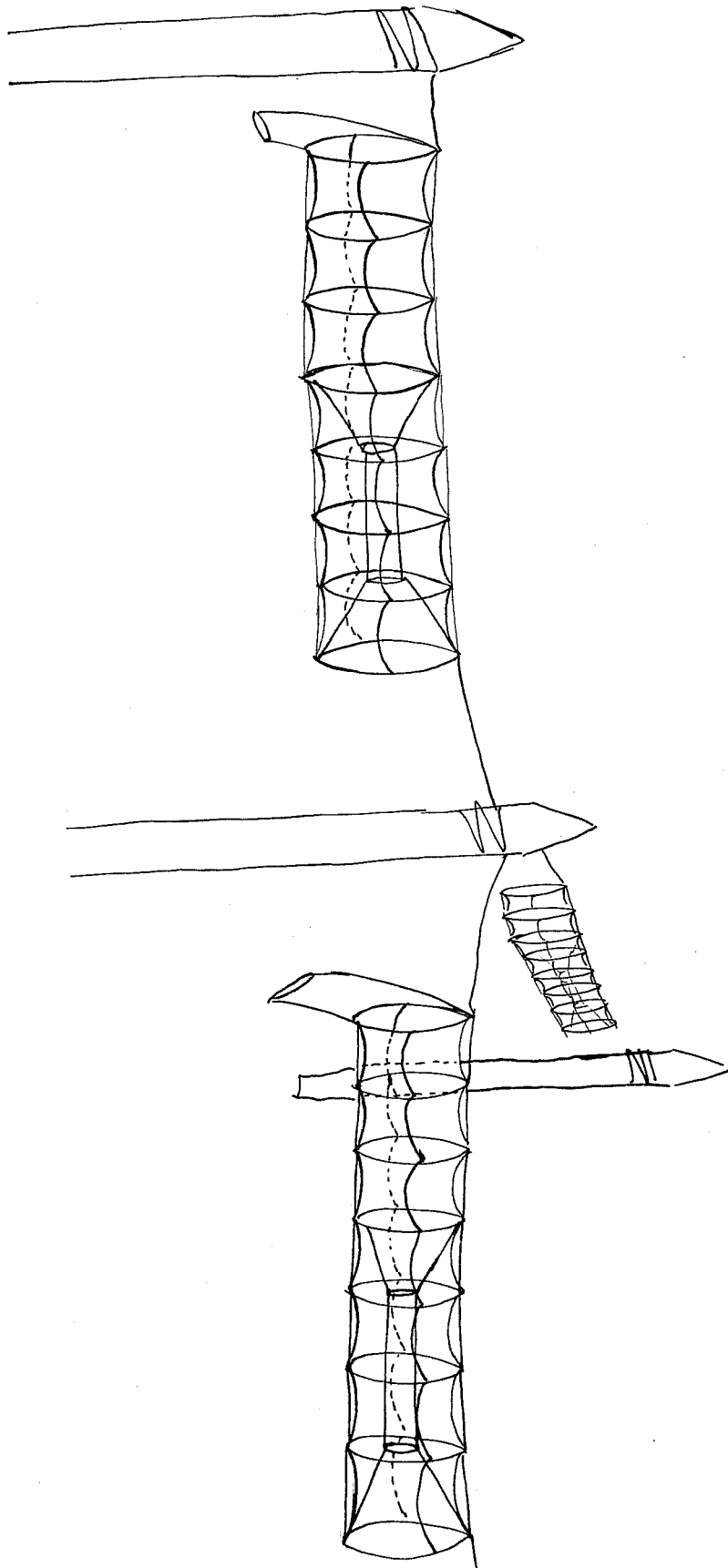
strandpölen

raen
"

150 m.

gröva rep
nät

Kämpfinge.

Ryss